

Megjelenik hetenként kétszer szerdán és szombaton

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljaújhely
(Vármegyeház udvar)

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP

Előfizetési ár:
Negyedévre . . . 20000 K.

Hirdetések:
négyzetcentiméterenként.

Nyilttér
soronként 2000 K.

Telefon:
(szerkesztőség)
63. szám.

FŐSZERKESZTŐ:

Báró MAILLOT NÁNDOR

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. MIZSÁK JÓZSEF

Telefon:
(kiadóhivatal)
63. szám.

A Tokajhegyalja gazdasági talpraállítása

Értekezletek a Tokajhegyalja érdekeltseivel a gazdasági helyzet szanálása érdekében. — Széll József főispán elabratuma a szanálásról. — Reményteljesen alakult ki a Tokajhegyalja rekonstrukciójának képe

Az ezer éves integer Magyarországnak, melynek történelmi és földrajzi képe elmoshatatlanul él mindannyiunk lelkében, akik természetadta határain belül éltük a boldog magyar életet — egyik legnagyobb kincse és büszkesége volt a Tokajhegyalja. A kincses Tokajhegyalja terméke: a tokaji bor, mely szerzte vitte a világban a magyar föld páratlan termő erejének, éghajlatának nemesítő hatalmát, a magyar kéz, a magyar munka, a magyar elme produktumainak híré, nevét és becsületét.

A többivel, oly sok mindennel együtt, sajnos, ez is odaveszett. Elnyette ezt is Trianon molochja. Nem a földet magát, amelyre pedig annyira áhítozott az áruláson felhízalt szomszéd; de odaveszett a kegyetlen amputáció, a stratégia alkotta új határaink s végül gazdasági lezüllesztésünk folytán minden feltétel, amely táplálója, hizlalója volt ennek az áldott humusznak, épen mint mindennek ami él és mozog, a táplálék, mely nélkül nincs élet, nincs vegetáció, nincs erő, nincs mozgás csak senyvedés és kínos elmulás.

Számtalan esetben nyertek már megállapítást azok az okok, melyek hazai földünk legkiadósabb területének a Tokajhegyaljának válságos helyzetét előidézték. A főbűnös ebben mindenesetre Trianon. Nem akarunk azonban elébe vágni arról az akcióról szóló referádáknak, mely alább következik s itt általánosságban csak azt az örvendetes tényét szögezzük le, hogy a Tokajhegyalja eddig vizsgálatlan helyzetében e hét elejétől kezdve reményteljessé kezd válni. Bizton állíthatjuk ezt, mert kijelentésünket most már fedi a Tokajhegyalja egész közönségének meggyőződése, ami azon a biztos tudaton alapszik, hogy a Tokajhegyalja szanálásának ügyét Széll Józseffel, Zempléni vármegye főispánjával, olyan férfi vette kezébe, akinek hozzáértése, tekintélye, erős akarata, koncepciója és munkabírása egyként garancia arra, hogy hamarosan fellábad a beteg és új élet költözik a Tokajhegyalja elsenyvedt gazdasági ereibe.

A múlt évi szeptemberi közgyűlést előzőleg alkalma volt főispánunknak Bethlen István gróf miniszterelnököt radványi tartózkodása alkalmából a Tokajhegyalja válságos gazdasági helyzetéről informálni, mi több, ígéretet nyerni a kormány megfelelő jó indulatáról a helyzet szanálását illetőleg. Ez a körülmény indította a fő-

ispánt a szeptember hó 30-án tartott törvényhatósági közgyűlésen tett enunuciájára, melyben felhívta az érdekeltseket, hogy a széthuzást, gáncoskodást mellőzve igyekezzenek egységes megállapodásra jutva kidolgozni javaslataikat, hogy azokat a törvényhatóság minden tekintélyével és teljes erkölcsi súlyával támogathassa.

Főispánunk azonban nem elégedett meg az érdekeltsegekhez intézett ezen felhívással, hanem maga vette kezébe az irányítást és kezdeményezést és csaknem öt hosszú hónapot fordított, egyéb bokros teendői mellett, a Hegyalja válságának és az azt megszüntethető okok, eszközök keresésére — a helyzet gyökeres megismerésére. És a szó teljes értelmében beledolgozta magát a kérdésbe. Áttanulmányozta a Tokajhegyalja történelmét, meglepte az abban elkövetett mulasztásokat, a mai szorító válság okát s mindazokat a módokat, eszközöket és intézményeket, amelyek a legalkalmasabbak arra, hogy a Hegyalja kátyuba rekedt szekerét kiemeljék. A helyzet és a körülmények teljes ismeretével, a tájékozottság, a tudás, a vezetői és irányítói képesség, az elszántság és eltökéltség olyan erős fegyverzetében lépett a Hegyalja közönsége elé, olyan tökéletes, a kérdést minden nüanszában ismertető elaborátummal lepte meg a Tokajhegyalja reményvesztett népét, amely egy csapásra vezérévé avatta Rákóczi földjének s reményt, bizalmat, a jobb jövőbe vetett hitet öntött a csüggedő szívekbe.

Főispánunk hívó szavára csaknem zsufozásig töltötte meg hetfő délelőtti 1/11 órára a Tokajhegyalja közönsége a vármegyeháza nagytermét. A nemzetgyűlési képviselők közül báró Maillot Nándor, az egységes párt borbizottságának elnöke és Bessenyei Zénó jelentek meg és rajtuk kívül ott láttunk a Hegyaljáról mindenkit, aki számottevő s a magánérdek mellett tisztán látja azt a közérdeket, melyet a Hegyalja rekonstrukciója jelent a csonka országnak. A Hegyalja minden községe több gazdával, termelővel volt képviselve, megjelentek a Hegyalja lakosai, fősolgabírái, jegyzői, szakemberei, nagy és kisebb birtokosai, mindazok, akiknek eleve nébe vág a Hegyalja gazdasági krízise. Bernáth Aladar alispán és dr. Mizsák József főjegyző mellett 1/11 órakor foglalta el Széll József

főispán az elnöki székét s a Tokajhegyalja érdemes gazdaközönségének üdvözlésével nyitotta meg az értekezletet, kijelölve annak funkcionáriusait. Mérsékletre és higgadságra intette az értekezleten megjelenteket, mit annál inkább elérhetőnek vél, mert a gyűlés politikától mentes s csak a nyugodt megfontoltság és tárgyalagosság biztosíthatja a szőnyegen forgó nagy kérdésnek a közérdekekkel is azonos sikeres megoldását.

Áttanulmányozta, úgy mond, a Hegyalja történelmét. Szomorúak az abban szerzett tapasztalatai. Széthuzás, egyenetlenség, az egység teljes hiánya kísérelte a Hegyalja életének. Gyakran élt át súlyos válságokat a Tokajhegyalja és ha ő most kezébe vette sorsának irányítását, tette azért, mert a mai válság minden eddiginél súlyosabb. Kis országunkban csak egységes, összetartó és vállvetett munkával oldhatók meg a fölmeredező nagy kérdések. A Tokajhegyalja válságos helyzetében az utolsó órához érkezett el. Hasonlít ez a helyzet a vízbefulodáshoz, aki minden származás után kapkod. A helyzet azonban csak akkor menthető meg, ha nem az egyes származások után kapkodunk, hanem össze kell gyűjtenünk ezeket egy egész kévébe.

Tudatában van annak, hogy más borvidékek előtt visszatetszt fog kelteni a Hegyalja érdekében megindult akció s ilyen ellenséges érzületek máris jelentkeznek, melyek nagyon árthatnak a kérdésnek. Egy elaborátumot dolgozott ki, mely részleteket tartalmaz a szanálást illetőleg, amely felöleli a segítés módját és eszközeit.

A hegyaljai bor iránt ma nincs kereslet, a termelők két év óta nem keresnek. Legfőbb oka ennek, hogy míg az integer Magyarország termőterületének 1/10-a volt szőlőterület, a mai trianoni Magyarország termő területének 2/100-án természetnek szőlőt. A belföld felvevő képessége erre a mennyiségre nagyon csekély, de e melé elvezítettük külföldi piacainkat, a termelés eszközei a békebeli éveket tekintve drágábbak, a munkabér a paritás fölött van, szóval a termelés költségei nagyobbak, a bor ára jóval alacsonyabb.

Hibás a termelés. A konjunktúra kihasználása okozta a minőségéről a tömegtermelésre való áttérést, a tokaji termelésének feltételei az egyes szőlőknél teljesen hiányoznak. A borkezelést a tudatlanság és az indolencia teszik rosszá s ezek okozzák, hogy a borok nem palackéretten, hanem romlottan és export képesség nélkül kerülnek ki a pincékből.

Teljesen hiján vagyunk a szervezethez, ami különösen az export szempontjából rendkívül hátrányos akkor, mikor régi piacainkat elveszítve, azt mások fog-

lalták el s exportunknak a leg-erősebb versenyyel kell megküzdenie, ami annál nehezebb, mert borunk a hamisítások folytán elveszítette hitelét.

Három pontban összesíti a leg-sürgősebb teendőket:

1. Intézményesen biztosítandó a termelés és a kezelés.
2. A termelés támogatására célszerű gazdasági intézmények létesítendők.
3. Meg kell szervezni az érdekeltiséget.

Mindezek gyakorlati megoldása:

1. Mindenesetre csökkenteni, vagy teljesen eltörölni a bor-fogyasztási adót.

Ezt már több állam megtette. Ezzel károsodnának ugyan a várossok és községek, de veszteségük megtérülne a nagyobb forgalom folytán. Rámutat elnöklő főispán a bor- és sörfogyasztási adó közötti lényeges differenciára, az utóbbi javára.

2. Hosszulejáratu kölcsön a szőlők felújítására.

Olyan kölcsönt gondol, mely boldogulási lehetőséget nyújt s a visszafizetési képességet a hasznos befektetés folytán biztosítja. Nem olyan kölcsönre van szükség mint a múlt évi, mely a gazdák helyzetén nem javított, amely csak azt okozta, hogy még jobban eladósodtak. Teljesen altruista alapon nyújtott kölcsönre van szükség, mely szakvélemény alapján nyujtának a sorközök betartására, a szőlő felújítására, a tőkentiány pótlására, amely egzisztenciát biztosít s a felhasználásban ellenőriztetnek.

3. Szükség van arra, hogy a hitelakció lebonyolításával a Pénzüntezeti Központ bizassék meg, s ez altruista alapon végezhesse tevékenységét. Megbízható cégeknek az intézet ideiglenesen lombard kölcsönt nyujthasson exportképes kvalitásos borok összevásárlására, a mihez egyébként egy nagyobb-szabású szövetkezet létesítése is nélkülözhetetlenül szükséges.

4. Kormány és törvényhozási intézkedéssel biztosíttassék a tokaji borvidéknek megfelelő bor termelése bizonyos szabályok statuálásával.

Kötelező szénkéneg használat, a sortávolság betartása, a szálvesszőzés megtiltása azok a fontosabb követelmények, melyek föltétlenül betartandók.

5. A tarcali telep fejlesztése és magántermelők támogatása a veszsző termelésnél, hogy azok megfelelő ellenőrzés mellett nagyobb tevékenységre serkentessenek.

6. Törvényes intézkedés arra

Egyes szám ára 1000 K.

vonatkozólag, hogy a hegyközségek megalakítása minden lakott helyen kötelezővé tétessék.

Ezidőszerint mindössze hat hegyközség van a Hegyalja egész területén, holott ezekre igen fontos szerep vár, nemcsak munkás szociális téren, hanem a termelési szempontok s a munkáltatások rendszeressége tekintetéből is.

7. Törvényes intézkedéssel engedjék meg a szeszezés az exportképesség biztosítására adómentes szeszszel, a mustbesűrítés és kondenzálás továbbra is fentartassék.

A borparlat használatával várni kell, mert még mindig nincs olyan gyártási mód, mely megfelelő tudna produkálni.

8. Legfontosabb az export kérdése. A borkrizis legnehezebb része a borértékesítés, melyre nem alkalmas a szövetkezeti alakulás, hanem egy olyan szerv létesítésére van szükség, mely az üzlettel a jó kereskedő gondosságával üzletszerűleg foglalkozik.

A továbbiakban arra mutat rá tervezete kapcsán a főispán, hogy mennyire fontos kívánalom a tokaji bornak gyógyborjellegű elismerése, amire nézve az egyes államok orvosprofesszoraik véleménye volna kikérendő. Fontos ez különösen a szesztilalmas Amerikát illetően. Az ilyen gyógyborok a luxusadó alól feltétlenül mentesítendők.

További fontos kívánalom, hogy a „tokaji” névvel ne élhessenek vissza egyes — különösen fővárosi cégek a tokajhegyaljai elnevezés használatára a cégeknek a földmivélségi minisztérium engedélyétől tétessék függővé.

A szervezés terén nélkülözhetetlen, hogy a tokajhegyaljai érdekelttség egy széleskörű szervezetbe tömörüljön, aminek célja a termelés és bortékesítés támogatásán kívül a tanácsadás, a kisebb gazdasági egységek védelme, anyagi helyzetének javítása, nyers anyagok raktáron tartása s a gazdálkodás érdekeinek altruista alapon való előmozdítása.

Általános indoklásában az általam beavatkozás szükségességét hangsúlyozza a főispán. Egyetlen megmaradt kincsünk megmentéséről van szó s az ország eminens érdeke, hogy az elsatnyult újból életképessé váljon. Rögtöni segítségre van szükség, mert a kúra hosszantartó.

Ma nincs szükség már deputációzásra, hanem megértésre és összehangolásra. El van szánva mindenre. Hónapok óta foglalkozik a kérdéssel s kijelenti, hogy ezzel áll vagy bukik. Állását köti a tervezetéhez, hogy eredményt érjen el, de ha valaki kivonja magát s a nagyok vagy kicsinyek akadályt gördítenének útjába, lábhoz teszi a fegyvert.

Biztató mindenestre további munkájára az a megértő egyetértés, melyet az értekezlet képe mutat az a készség, mely a támogatására megnyilvánulni látszik.

Percekig tapsolta a legnagyobb lelkesedéssel az értekezlet a főispánt, kipirult, megilletődött arcok

voltak láthatók s mindenki úgy látta, hogy a hatalmas munkát ismertetése nyomán a Hegyalja jobb jövője bontakozik ki a magyar éjszakából.

Dr. Grosz Dezső tolmácsolta hálás szavakkal a Hegyalja községének mélyeség háláját, elismerését és köszönetét a főispánnak, aki a Hegyalja olyan hivatott vezérének bizonyult, aki után szívvel, lelkesedéssel sorakoznak fel a közkatona. Ilyen elszánt és hatalmas támogatóra — mondotta — még nem talált eddig a Tokajhegyalja s ilyen magas koncepciót felölöl tervet eddigéig nem tártak eléje, mint az, aki idegenből jött s máris legotthonosabbá vált legsúlyosabb problémáinkban. Majd javaslatot tett bizottságok kiküldetésére, melyek minden kérdésben rendelkezésre álljanak a főispánnak.

Báró Maillot Nándor nemzetgyűlési képviselő teljes mértékben csatlakozik az elismeréshez és köszönethöz. Ő, aki teljesen ismeri a tervezetet, tudja legjobban, mit jelent az a Hegyalja boldogulása érdekében s milyen hatalmas arányokban bontakozik ki abban a bajok fészket és orvoslását meglátó koncepció. A termelési részre vonatkozókat egészben helyesli, hangsúlyozva maga is a kvalitásos bor szükségét s ha sikerülni fog — mondotta — a kormánytól a szükséges összeget kieszközölni a Tokajhegyaljai föltétlenül boldogulni fog. Kifejezést ad, mint annak elnöke a Zempléni vármegyei Gazdasági Egyesületet köszönetének és leghálásabb elismerésének. Megjelenet képviselőtársával együtt azon lesz, hogy a tervezetben foglaltakat testet ölthessenek.

Bizottságok kiküldetését nem tartja szükségesnek, mert a főispánnak mindenkor alkalma van a szakértői véleményeket kikérni.

Dr. Szabó Sándor mindenben csatlakozik báró Maillot Nándor álláspontjához s mint aki évtizedek óta foglalkozik a Hegyalja kérdéseivel, a legnagyobb készséggel ajánlja föl támogatását és közreműködését.

Dr. Füzesséry Zoltán a hegyközségek szervezésének s azoknak hatósági jogokkal való felruházásának szükségességét fejtegeti. Erősebben kel ki a borhamisítás ellen és a sátoraljajuhelyi hegyközségnek Sátoraljajuhely városához beadott memorandumával kapcsolatban kéri a főispánt, hogy támogassa a város képviselőtestületének azon határozatát, melyben a fogyasztási adót felére szállította le.

Halász Sándor a borhamisítás kérdésével foglalkozik, melyet nem itthon, hanem külföldön követnek el. Egy konkrét esetet hoz föl, mellyel azt kívánja bizonyítani, hogy itthon nem részesül — a hamisítókkal szemben, a tokaji kellő védelemben.

Fenczik Nikon esperes a községek lakosságának megszervezését, felvilágosítását ajánlja.

Deák Andor főfelügyelő külföldi útjának tapasztalatairól beszél s ad igen értékes tanácsokat a termelést, metszést és borkezelést illetően.

Vaskó József esperes a gyógybor jellegre vonatkozólag, az orvoskongresszusokkal kapcsolatban tesz előterjesztést.

Sebeő Gyula azt kéri, hogy ne kedvetlenítse el a főispánt a kisemberek nehézsége, akiket nehéz megszokottságukból kizökkenteni.

Besseney Zénó nemzetgyűlési

képviselő kiemeli a főispánnak azon nagy érdemét, hogy a kormány figyelmét a Hegyalja égető bajaira felhívta s érdeklődését felkeltette. Maga is tudja, hogy a földmivélségi minisztérium illetékes szakosztálya nem viseltetik kellő megértéssel a Hegyalja érdekei iránt. Mindenben rendelkezésre állanak s erőteljesen hangsúlyozza a szervezkedés s a hatóságai támogatás szükségességét.

Békény Arthur az 1908 évi törvény előnyeit fejtegeti.

Szell József főispán összegezve a felszólalásokat ad notam veszi azokat s kiemeli még az egységes párt borbizottságának azon határozatait, melyek a kis mértékbeni elárúsításra s a konyak elő-

állítására vonatkoznak.

A megjelentek meleg tüntetésétől kísérve zárta be elnöklő főispán a Tokajhegyaljai hajnalhasadását jelentő és új élet felé induló útjának első etappját jelentő értekezletet.

Kedden ugyanabban az időben a borkereskedőkkel tartott értekezletet a főispán. A tárgyalás fonala csak kevésben tért el az előző napitól s inkább a borkereskedelmet érintő szakkérdésekben mélyült ki. Értékes anyaga ha nem is volt hézagpótló, mert a főispáni tervezet illet nem mutat teljessé tette az érdekeltségek informálását és előkészített az egységes, összetartó és vállvetett munkára.

A város 115 ezer aranykoronáért megvette a Hg. Windischgrätz-fele sátoraljajuhelyi ingatlant

Igen jelentős lépést tett Sátoraljajuhely város jövő fejlődése felé egy telekvétel, melynek részletei ma jutottak nyilvánosságra. 115.000 aranykoronáért megvásárolta a Herceg Windischgrätz-fele kertésztelepet, amely egy részvénytársaság tulajdonát képezte Hg. Windischgrätz Lajos részvénytöbbségével. A vétel tárgya a 2760 □-ös telek a rajta levő összes épületekkel, berendezésekkel, öntöző készülékekkel és minden a telken levő tartozékkal együtt.

Orbán Kálmán dr. polgármester már régebben alkudozott a részvénytársasággal, s hogy a polgármesternek, a városnak sikerült az aránylag kedvezőnek mondható ártért megkapni a belteleknek számító ingatlant, az a város vezetőségének megfontoltságát és gondosságát dicséri.

Mert most már el lehet ismerni, hogy a város a vétellel kitűnő befektetést csinált. A megvett ingatlan jóformán egyedüli lehetőségét

nyújtja a város fejlődésének, terjeszkedésének. Ha, amint a polgármester tervezi, a Ronyva szabályozása folytán kikerülő anyaggal feltöltik a telek mélyebben fekvő részeit, olyan értékes területtel gazdagodik a város, melynek értéke hamarosan megsokszorozza a befektetést.

Az ingatlan eddig kertésztelep volt és be van rendezve a célt szolgáló minden kellekkel úgy a virág, mint a zöldség kertészetre. Épületei ma 8 lakást biztosíthatnak, de kevés átalakítással 16 lakás nyerhető, ami a kis lakások kérdésének megoldására elegendő.

A város a vételárat a színházkert telkének a pénzügyi palota céljaira leendő értékesítéséből s a kislakások építésére utalt egy millió koronából fogja fedezni.

A vétel hamarosan a képviselőtestület elé kerül, mely minden bizonnyal örömmel fogja perfectuálni az elsőrangú befektetésnek ígérkező telekvételt.

A villamos telep átépítése

Már több alkalommal adtunk hírt a villamos telep és hálózat átépítéséről. Ezen nagyszabású terv ismét egy lépéssel előbbre haladt, amennyiben megérkezett Madarász Viktornak, a kereskedelmi minisztérium által delegált szakértőnek a véleménye, amely úgy elvben, mint a kivitel részleteiben magáévá teszi a Geiger Ottmár ig. főmérnök által kidolgozott tervet.

Ezen véleménynek nagy jelentőséget kell tulajdonítanunk, mert Madarász Viktor nemcsak mint országos szaktekintély, a leghivatottabbak egyike, aki elektromos telepek átépítése ügyében szakvéleményt nyilváníthat, hanem mint a kereskedelmi minisztérium kiküldöttje véleményét a minisztérium hivatalos álláspontjának tekinthetjük.

Helyszűke miatt nincs módunkban a nagyszabású elaborátumot részleteiben ismertetni, csupán egyes főbb pontokra terjeszkedünk ki.

Az átépítés teherszükséglete:

a) központi telep 6 930.000.000 K
b) hálózat és vízmű 2 706.000.000 K

9.636.000.000 K

Ez az összeg magában foglalja a jelen egyenár mu 2×150 voltos telepek és hálózatnak három fázisu forgó áramra való átépítését oly módon, hogy a régi be-

rendezésből csak 1 db. 209 négyzetméter fűtőfelületű Babereck—Wilcox rendszerű vízcsöves gőzkazán lenne felhasználva megfelelő rostély átalakítással.

Az átépített telep rentabilitása a jelenlegi világítási fogyasztás változatlan feltételezésével a vízmű és jéggyár fogyasztásával együtt kedvezően alakul.

A várható értékesített kw. órák száma a következőképpen oszlik meg évente:

1. közvilágítás	70.000 kw. óra
2. magánvilágítás	300.000 "
3. erőátvitel	50.000 "
4. jéggyár	160.000 "
5. vízmű	370.000 "

950.000 kw. óra

Ezen végösszeghez hozzászámítva a várható veszteségeket, az árammérők áramfogyasztását stb., összesen termelendő évente 1050000 kw. óra.

1050000 kw. óra évi energia-termelés mellett az új telep kiadása évi 3 600.000.000 K-t fog kitenni, ezzel szemben az évi bevétel a fent jelzett fogyasztás elosztás mellett 4.500.000.000 K lesz.

Bevétel	4.500.000.000 K
Kiadás	3.600.000.000 K
Évi nyereség	9.000.000.000 K

Az energia termelés gazdasá

gosságát az átépített telepen az évi szénköltés fejezi ki a legszembeszökőbben, amennyiben a jelenlegi telep évi szénköltése 450 ezer kw. óra összteljesítmény és a mai szénárak mellett 950,000,000 K-t tesz ki, addig az új telepen 1,050,000 kw. összteljesítmény mellett a szénkiadás cca 1 milliárd K-t fog kitenni. Vagyis kétszeresnél nagyobb teljesítmény mellett a szénköltés ugyanaz marad.

Egy kw. óra jelenlegi termelési költsége cca 8000 K az új telepen a termelési költség csupán 3800 K-t fog kitenni: vagyis 52%-kal olcsóbb lesz a termelés.

Madarász Viktor szakértő felveti azt a kérdést, hogy az átmeneti szerelés üzemvitel és a későbbi hővitések megkönnyítése céljából célszerűnek látszana a jelenlegi teleppel teljesen felhagyni és az új telepet oly helyen építeni, ahol a szén könnyebb hozzáférhetése miatt iparvágány volna a telepre bevezethető.

Ez a változat cca 1,500,000,000 K-val több költséget jelentene ugyan, ami a rentabilitási számításban csak lényegtelen változást okozna, amennyiben az ily módon előálló 225,000,000 K évi kamattöbbletből levonásba lenne hozandó a szén városi fuvarköltése, amely a jelen szénfogyasztás mellett évi 70,000,000 K-t tenne ki.

A tényleges évi költségtöbblet 155,000,000 K-t tenne ki, ami kw. óránként (950,000 kw. óra) csak 165 K termelési költségtöbbletet jelentene.

Madarász felveti még azt a lehetőséget is, hogy a Trust kezelésében lévő gíbart—miskolc—dobszai erőtelepről lehetne a vill. áramot vásárolni és ajánlja, hogy a tárgyalások ez irányban is tétessenek folyamatba.

A magunk részéről ezt a lehetőséget nem tartjuk kívánatosnak, mert ilyen módon egységárak tekintetében teljesen ki lennének szolgáltatva egy magánvállalat általruiztikusnak épen nem mondható tarifapolitikájának.

Az idők folyamán esetleg célszerűnek látszó kooperáció a nevezett erőteleppel az áramnak azonos periódus száma mellett szintén lehetséges.

Erre a kérdésre még visszatérünk.

Szoller Aladár

— Interju. —

Ha Popovics, a Nemzeti Bank elnöke valami szolgálati jubileumát üli, egész természetesnek találja mindenki, hogy a fővárosi lapok tele vannak vele csinált interjúkkal. Természetesnek található tehát az is, hogy e vidéki ujságban egy Szoller-interju jelenik meg, hiszen ami Popovics Pestnek és a pesti lapoknak, ugyanaz Ujhelynek és egy ujhelyi lapnak Szoller Aladár, a Nemzeti Bank fiókfőnöke. Amint egy Popovics a fővárosi ujságok interju körébe tartozik, ugyanugy interju körébe nekünk Szoller Aladár. És még egy: Szoller Aladár, a Nemzeti Bank ujhelyi fiókjának a főnökét 25 éves szolgálati jubileuma alkalmából egy gyönyörűen sikerült banketten meleg ünneplésben részesítették a vármegye pénzemberei; tehát éppen érett az interjura.

Nagyon szívesen fogad, mint mindenkit és a föltett kérdéseket megértő kerekdedséggel elégíti ki, hogy megkíméljen a fésülés gondjaitól. Az egyéni vonatkozású kiváncsiságok felett szerény, de diplomatikus mosollyal elcsiklik, úgy látszik nem szereti szerepelteni magát. Ez kicsap belőle az első kérdőjelre. Eképen:

— Tulajdonképen ki részesült ünneplésben a csütörtöki banketten, a társaságbeli ur, vagy a bankember?

— A bankember... Először úgy volt — amint utólag megtudtam — hogy mintegy 200 ur jön össze — mert hiszen hála Istennek sok jó emberem van — de nem találtak megfelelő helyiséget. Különben erről kedves kollégám Nagy Kálmán, aki előkészítette ezt a kedves meglepetést, ami igazán meglepetés volt — többet tudna mondani...

— Mit csinált az ünnepelt azért a szép ezüst cigarettakazettáért, amit a bankoktól kapott emlékül?

— Semmit. Becsületes munkát. Ahogy a banketten felkészöntöttek: azt amit most kell. Dolgozni a közért. Jó iskolám volt, az Osztrák Magyar Bank, ahol csak szepet és becsületes munkát láttam. Ezt folytatom a Nemzeti Banknál, az ő bővült programja szerint — a magyarság érdekeiért. Örömmöm, hogy a körzeti pénzüzeteket rendszeresen ismétlődő havi ülésekre hoztam össze. Erre büszke is vagyok. Hogy t. i. sikerült megvalósítani az egymásért való dolgozás elvét. Ennek az eredménye az, hogy a kosztipénzüzetlet megtudtam szüntetni. A bankokat, hogy segítségemre voltak dicséretes belátás vezette s már 18%-ért is van pénz. Igaz, hogy pl. a szőlő e mellett sem bir prosperálni, de a haladás igen nagy.

— Honnan merítődött az energia e cselekvésekhez?

— Nem tudom. Talán a nevelés. Talán az a meggyőződés, hogy hangzatos szavakkal nem lehet eredményt elérni. Azt hiszem az élet nevelt olyanná, amilyen vagyok. Korán a magam lábára kellett állnom és ha valamire szükségem volt, apám, a régi jó cipcer az élet elé utalt...

— Visszatérve a mába, szegény Ujhelybe, milyen a város jelene a pénz-ember szemüvegén át nézve?

— Nagyon szomorú. És félek, hogy még szomorubb lesz. Az oka pedig mindennek az, hogy a szőlőbirtokosok azzal a kölcsönnel, amit tavaly kaptak, még ma is tartoznak és a boruk a pincéjükben van, tehát újabb kölcsönt nem kaphatnak a bankoktól. Hogy mi lesz? Katasztrófa, ha ez így marad tovább is, mert itt a Hegyalján a szőlő magával ránt mindent. Az általános eladósodás is napról napra nő és a pénzpiac megerőltető összetartására van szükség, hogy a fizetésektelenység lavínja meg ne inditódjon.

— A társadalmi életből mi jellegzetesség bukkan az ember elé?

— A széthuzás. Más nem, csak azt látom. Semmi különösebb dolgot nem lehet végrehajtani, mert belefut a közönybe. Talán, hogy nincs vezető, talán másért; de leegyszerűsíthető e megállapítás az anyagiakhoz is.

— Kulturális térerre törő expansivitást hol kereshetünk?

— Egyelőre még keresni sem lehet sehoh, mert egyáltalán nincs, — a kultura szoros összefüggés-

ben lévén a pénzzel. Ha szét néz az ember a városban, — színház, Kaziczky kör, koncert, — mindegyik ugyanaz a közönség. Lelkes és megértő ugyan, de kimerült. Nem bírja pénzzel. Akik pedig tehetnének, vajmi keveset törődnek vele.

— Mint SAC alelnöknek mi a véleménye a sport-életéről?

— Ez megy a legjobban. Ha megszűnnek a momentán tapasztalható surlódások, nagyon szépek lesz nevezhető. A reprezentáns club a Sac. életerős és amíg Nagy Andor állja a helyét, biztosítva is van a fejlődése. A városban kétségtelenül van sport-szeretet. A fiatalság ambiciózus, csak a tulajdonképeni éltető elem, a komolyabb korosztály hiányzik a sportkörökből.

— Ez adottságokból merre visznek az utak a legközelebbi célok felé és melyek azok?

— A határt kitolni. Hogy piaca legyen ennek a városnak. Anélkül az egyetlen út az, amely a pusztulásba vezet és amely eikerülhetetlen. Igaz ugyan, hogy állami támogatással a szőlő megmenthetőnek látszik és akkor talán sok minden megváltozik...

— Kérek még valamit, ami magánprogram a következő 25 évre.

— Becsületes munkát végezni tovább is a közért, a közönségért. Programot nem adok, mert ha Isten egészséget ad, anélkül is megcsinálom, amit lehet, hogy segítsék ott, ahol szükség van rá...

Észreveszi, hogy utolsó kérdésemet is kilöttem, hát kénytelen vagyok menni. De félve beállítom még egy pillanatra ujságunkat az ünneplők közé sereghejtőnek és bátortalanul motyogom — már az ajtóból, bucsuzásként is:

— Minden jót kívánok...

(—s)

H I R E K.

— Hivatalvizsgálat az államrendőrségen. Zám Dezső r. főtanácsos, főkapitány helyettes, Izsák László kerületi őrszemélyzeti főfelügyelő és Ajtay Jenő számvevőszéki főtanácsos a sátoraljaujhelyi áll. r. kapitányság ügymenetének és az őrszemélyzet felülvizsgálatára városunkba érkeztek.

— Községi bizonyítvány alapján állítják ki a határátlépési igazolványokat. Több ízben előfordult már, hogy a határt átlépni szándékozók a határátlépési igazolvány elnyerhetése érdekében hamis és a valóságnak meg nem felelő adatokat vallanak be a határátlépő kirendeltség vezetőségénél. A cseh kirendeltség azonban nem akceptálja az igazolványokat, míg meg nem győződik az adatok valódiságáról. S miután legtöbb esetben kistul a turpiság, nem látamozza a határátlépési igazolványokat. Ezek a visszaélések indították kirendeltségünket arra, hogy most már csak községi (cseh) bizonyítvánnyal igazolt okok alapján állítja ki a határátlépéseket. Mindenki feleslegesen fáradsz tehát, aki hamis ürüggyel akar igazolványhoz jutni.

— Imaoka Dsuicsiro japán tanár előadása. A Zemplén vármegyei Kaziczky Kör meghívására a jelenleg Magyarországon tartózkodó Imaoka Dsuicsiro japán egyetemi tanár Sátoraljaujhelyen e hó 6-án, szombaton este 6 órai kezdettel vetített és mozgó képekkel illusztrált magyar nyelvű előadást tart Japánról. Az előadást nem a szokott helyen a vármegyei háza disztermében, hanem a Katholikus Kör nagytermében fogja megtartani, mivel a körnek teljesen felszerelt mozgó és álló képek vetítésére egyaránt alkalmas gép áll rendelkezésére. A maga nemében kiválóan érdekes előadás iránt máris nagy a közönség érdeklődése. A belépőjegyek ára, ülőhely 20.000, állóhely 10.000 K. Jegyek előre válthatók Hrabéczy Kálmán drogériájában.

— Borelárusítási engedélyek kérelmezése. (A pénzügyigazgatóság közleménye.) A bortermelek részéről kért sajáttermesü bor elárusítási engedélyek megadása körül a következőkönnyítéseket s a nagyközönséget is érdeklő változtatásokat eszközölte.

1. Az egy községben (városban) lakó bortermelek a saját termesü boraik utcára nyílt edényben való kimerése, vagy zárt edényekben kismértékben való elárusítására jogosító engedélyek kiszolgáltatását a pénzügyigazgatóságtól közös kérvényben is kérhetik.

2. A bortermelek engedély iránti kérelmeihez születési (és házassági) anyakönyvi kivonatot, illetőségi és helyhatóság, bizonyítványokat nem kötelesek csatolni; a feddhetetlen előéletüket és teljes megbízhatóságukat igazoló erkölcsi bizonyítvány becsatolása azonban a bortermelekre nézve is kötelező.

3. A bortermelek magyar állampolgárságát az engedély kézhezvételétől számított egy éven belül tartozik igazolni a belügyminisztérium által kiállított bizonyítvánnyal.

4. Bortermelek nemcsak a bortermelek helyére és a bortermelek lakóhelyére hanem más nem bortermelek község területére is nyerhet engedélyt.

5. A bortermelek saját termesü boraikat nagyban (25 liter vagy azt meghaladó mennyiségben) külön engedély (illetve bornyagkereskedői jogosultság) nélkül nemcsak a termelés helyén és a bortermelek lakóhelyén, hanem bárhol is eladhatják.

Ha a bortermelek boraikat akár kimerés (elárusítás), akár nagyban való eladás céljából a termelés helyéről idegen község (város) területére viszik, termelői igazolványukat is magukkal kell vinniök s azt az ellenőrző közegeknek kívánatra felmutatni kötelesek.

Ha a bortermelek nem saját termesü borát méri ki, vagy nagyban adja el — jövedéki kihágást követ el s nemcsak a törvényben meghatározott módon lesz büntetve, de engedélye is elvonatik.

Akar Ön ideálisan szép, egészséges és formás lenni?

A művelt világ egyik legelső uttörő és a testformálás terén ma is vezető intézete a

Dr. Reich-féle Zander-intézet

IV., Semmelweis-u. 2. Tel. J. 4-12

Egy nap alatt is csodás eredmények. Ugyanitt Diathermia, Quarz, vízkészítések, szénsavas fürdők, ischiás, Rheuma gyógyítása, testgyógyítás, lúdtalpgyógyítás. Levelekre válaszolunk. Prospektus.

Eladó vetőmag.

Báró Sennyey Miklós uradalmából eladó:

1. a biharomi gazdaságából elsőrendű tavasz-buza
2. a pácini gazdaságából elsőrendű tavasz-rozs vetőmag.

Megkeresések Ungváry László uradalmi tisztartóhoz
Erzsébetanya, u. p. Cigánd kéretnek.

Eladó, esetleg bérbe adó

egy 4 szobából álló villa, melyhez veranda, 3 mellékhelyiség, egy istálló és négy baromfiól tartozik, azonkívül van hozzá szőlő, gyümölcsös, teniszpálya és egy disz kert, összesen 6 magyar hold terjedelemben. — Egy gazdasági ház borházal és cselédlakással, 24 hold föld, mely szántó, szőlő, rét és gyümölcsösből áll. Ezenkívül több lakás van kiadó a város belterületén.

Érdeklődni lehet BRETZ GUSZTÁVNAÁL Sátoraljaujhely, Főutca 20

Baró Waldbott Kelemen uradalma

elad 50,000 darab másodéves és prima minőségű, selekció utján kitenyészett, erőteljes

fásoltványt

(furmint, hárslevelű és muskat Ottonell), továbbá 60,000 darab kétéves, garantált tiszta

Riparia Portalis gyökeres vesszőt

és 300,000 drb. ugyanilyen fajtájú

sima vesszőt

az olaszliszka-tolcsvai vasuti állomással szemben fekvő szőlőültvénytelepen átvéve. Előjegyzéseket elfogad sorrendben az urad. főintézőség Tolcsva. Előjegyzéskor a vételár 30%-a készpénzben befizetendő.

Fehér és színes Cserépkályhák

legjobb minőségben jótállás mellett olcsón kaphatók.

Akinek kályhája, vagy sporja rossz, forduljon bizalommal hozzám, mert a javításokat azonnal és olcsón eszközölöm.

Felhívom a t. közönség figelmét arra, hogy a szükséges szakértelemmel nem rendelkezők a kályhát elrontják s az arra fordított pénz csak kárba vész. Tisztelettel

OTIEPKA JÓZSEF kályhakészítő

Sátoraljaujhely, Tompa-utca 24. szám.

48/1926. vh. sz.

Árverési hirdetés.

4,691,300 korona tőke, ennek 1925. évi október hó 29. napjától járó 18 százalékos kamata és eddig összesen 1,796,800 korona perköltség erejéig, — amennyiben a követelésre időközben részfizetés történt, annak betudásával, — a sátoraljaujhelyi kir. járásbíró Pk. 4138/1926. számú kiküldő végzése folytán a végrehajtást szenvedőnél 1926. évi január hó 29-én bíróság lefoglalt és 12,200,000 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendelhetvén, — a felülfoglaltatott követelés erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek — és annak Sátoraljaujhelyben, Széchenyi-tér 19. sz. alatt leendő megtartására 1926. évi március hó 6. napjának délelőtti 10 óráját tűzöm ki, amikor a foglalás alatt levő butorok, hűtőszekrény, zsír, szalonna, a legtöbbet ígérőnek, készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Sátoraljaujhely, 1926. febr. 16.

Gáll Vilmos,
kir. járásbírói végrehajtó.

Erdőeladás.

Rudabányácska községben (Sátoraljaujhelytől 4 és fél km.-re) eladó ötvenöt katasztrális hold erdő. Cimem: Kiss Kálmán ny. járásbíró, Rákospalota, Dugonics-u. 56. sz.

Kovács Balázs Sajnóhely.

Wekerle-tér 5. (Főtőzsde szomszédságában)

Elvállal mindennemű

férfi és női kalapok átalakítását, javítását és tisztítását.

Raktáron mindenféle férfigyapjú kalapok minden színben.

— Magyar Lányok fiatal leányok képes irodalmi lapja. Szerkeszti Tutsek Anna. Az új évfolyam folytatódna Gaal Mózes „A kenyér” Altay Margit „Leánysors” című legényei. Tutsek Anna folytatja „Évike feljegyzéseit”. Ezenkívül szebbnél-szebb novellák, versek, társadalmi és ismeretterjesztő cikkek, képek és a szerkesztő üzenetei tartalmazzák a lapot. Előfizetési ára negyedévre 30.000 korona. A Magyar Lányok előfizetői negyedévi 20.000 koronás kedvezményes áron szerezhetik meg a „Százszorszép könyvek” című regévsorozatát. A Magyar Lányok és a Százszorszép könyvek negyedévi előfizetési ára 50.000 korona.

Nyomdahelyiségünk

Vármegyeház III-ik udvar első emelet.

Az Első Sátoraljaujhelyi Hordógyárnál

ujjonnan készült komplett **hálószobák, székek és asztalok**

gyári árban kaphatók.

Ugyanott mindenféle nagyságu hordók, épület- és asztalos faanyagok előnyösen szerezhetőek be.

Aprított tűzifa

legolcsóbb napi áron minden mennyiségben

és elsőrendű **bükkhasábfa** házhoz szállítva kapható

JUHN RÓBERT ÉS TÁRSA fakeskedők

Sátoraljaujhely. — Telep: Andrassy ucca 2. — Telefon: 75.

Telefon: 126.

Ön még nem tudja, hogy üzleti könyvek, dobozos és mappás levélpapírok nálam olcsóbbak, mint bárhol!

Fotóciók!

Divatlapok!

Ajándéktárgyak!

Töltőtollak!

Íróasztalkészletek a legfinomabb kivitelű!

Keretezett kisebb képek!

Szabó Pál könyv-, zenemű- és papirkereskedése Sátoraljaujhely.

Telefon: 126.